

Eesti Komitee
Vallingatan 34
Stockholm

Ihrevik, 18. juulil 1977.a.

Allakirjutanu võttis osa Nordiska Folkhögskola i Genève 1935.a. toimunud kooli kursuslaste kokkutulekust Ljungskiles 8-10 juulini 1977.a. millest üle 20 isiku osa võtsid, neist allakirjutanu ainukese eestlasena, teised taanlased, norralased ja rootslased. Esimene päev 8. juulil toimus vabas vormis vestluste ja küsitlustena. Teisel päeval 9. juulil andis Nordiska Folkhögskola i Genève asutajaid ja tulihing norralane dr. Axel Sömme ülevaate kooli tegevusest ja oma osast selle üritustest. Järgmisena kõneles taanlane Arne Sörensen mediograatiast uue ühiskondliku poliitilise jõuna. Selle uue sõna all mõtles referent keskklasside, keskmiku, intelligentsia osatähtsuse tõusust demokraatlikus korras. Allakirjutanu sekkus pikema sõnavõtuga keskmiku radikaliseerumise kohta - eriti viimasel ajal lähtudes ajaloolisest materialismi käsitlest ja dialektilisest arengust.

Kolmanda pikema ettekandega esines allakirjutanu laupäeval 9. juuli õhtupoolikul, mis pühendus täiel määral eesti küsimustele. Esiteks selgitas allakirjutanu Helsingi dokumendi sisu ja tähendust ning eestlaste suhtumist ning püüdlusi selle rakendamisel ja järgneval kohaldamise kontrollimisel Belgradis. Eesti Rahvusnõukogu ja Eesti Komitee ühist märgukirja selgitati ja kommenteeriti allakirjutanu poolt lõikude kaupa. See äratas suurt tähelepanu ja huvi. Kokkutulekust osavõtjaile anti inglise ja rootsikeelsed memorandumid tekstid kaasa. Kokkutulekust osavõtnud lehemehed lubasid neid kasutada oma kirjutistes.

Käesolev kokkutulek oli ainulaadne selle poolest, kõik osavõtjad olid 1935.a. nädal aega Eestis. Nordiska Folkhögskola i Genève ehk lühidalt Genève skola kursus algas 1935.a. juunis Kopenhagenis, siirdus edasi Askov rahvaülikooli Vejles, külastati Esbjergi, Tönderi. Aabeero, Sönderborði linnu, tutvuti Lõuna Jütlandi sakslaste-taanlaste piirielanike probleemidega, mis nüüd oma teravuse on kaotanud ja inimesed võtavad end eurooplastena. Edasi läks reis Flensburgi, Kiili, Hamburgi, Strassburgi, Besanconi, üle Juure alpide Genfi, kus kuus nädalat jälgiti rahvusvahelise töökonverentsi tegevust. Sealt edasi Freiburgi, Nürnbergi, Berliini, SA Aufmarsch Tempelhofi lennuväljal dr. Göbbelsi hästeerilise karjumisega, ordu linna ja loss Marienburg Ida-Presimaal, Danzig, Gdynia, Kaunas, Riia, Valga, Võru Petseri klooster, Tartu, Rakvere, Õlikivi tööstuse rajoon, Narva, Narva-Jõesuu, Tallinn, Helsingi, Soome töölisakadeemia Kauniaises, Marienhamni Ahvenamaal. Stockholm ja lõppaktus Lõ koolis Brunnsvikis.

Enne allakirjutanu osavõttu oli sellest koolist eelmisel aastal osa võtnud Neeme Ruus. Loomulikult oli Eestis Neeme Ruus Eesti Haridusliidu instruktorina üks ametlikke Genfi kooli vastuvõtjaid. Kokkutulnute huvi koondus ka Ruusi saatuse vastu ja siis oli hea juhus üldse venelaste käitumist ja võimutsemist selgitada, mis õrnalt öeldult suurt imestust avaldas.

Allakirjutanu palub eeltoodud reisi ja kokkutulekust osavõttu toetada Kr. 700:- ga. Reis algas 7.7.77 kell 6:30 eraautol Ihrevikist Visbyse, sealt üle Oskarshamni, Nässjö, Falköpingi, Göteborgi Ljungskilesse. 8., 9. ja 10. oldi Ljungskiles ja ööl vasti 11.7. Göteborgis, kuna Ljungskilest ei tulnud nii vara ühtegi rongi Göteborg-Stockholmi expressile, mis peatus alles Skövdes ja sealt tagasi Falköpingisse. 11.7. õhtul toimus eraautol tagasi sõit Visbyst Ihreviki. Reisil kasutati pensionisti hinnaalandust. Hotelli ja pensiooni kulud ning väljaminekud 5 päeva jooksul maksid kokkutulekust osavõtjad ise. Kokkutulek renteerub meie küsimuste populariseerimisel.

Külm-soolaste tervitustega südasuvel

Johannes Mikkelson.

500.- kr.
EK